

4. Metody pedagogické diagnostiky, specifika a požadavky na jejich použití v MŠ



- pozorování
 - nestructurované
 - strukturované
- škály
- dotazník
- anamnéza
- rozhovor
- rozbor dětských výtvorů a prací



POZOROVÁNÍ

= základní a nezastupitelná metoda

„Pozorování je proces systematického sledování a zaznamenávání projevů dítěte (i učitele) s cílem rozhodnout o optimálním vedení dítěte. Není omezeno na školní třídu, probíhá všude, kde dochází k interakci mezi dětmi, dětmi a dospělými, kde se dítě nějakým způsobem projevuje.“

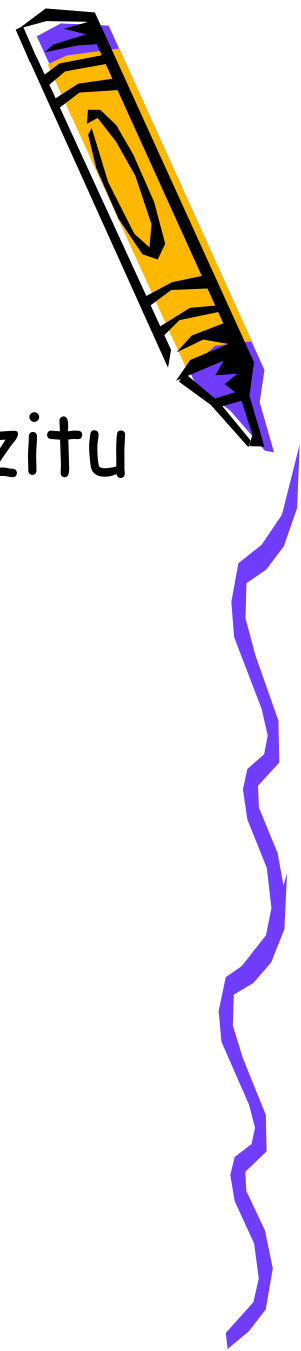
(Zelinková, 2001)

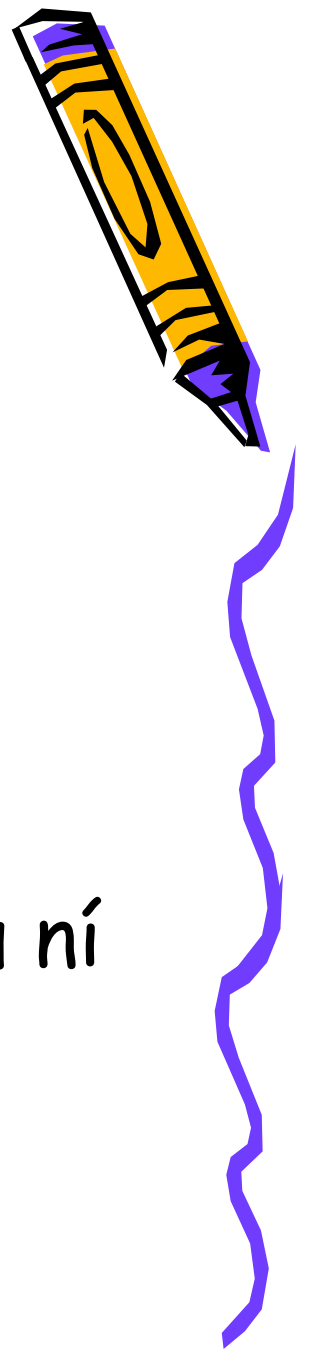


ŠKÁLY

= umožňují sledovat míru nebo intenzitu sledovaného jevu

- Nejméně 3, nejvýše 9 stupňů





Kategoriální škála (příklad):

ZAUJETÍ HROU

- U zvolené činnosti dlouho vydrží
- Občas si přestává hrát
- Od hry neustále odbíhá, nevydrží u ní

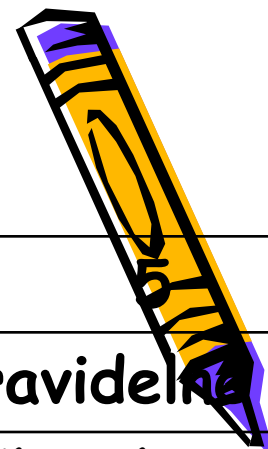




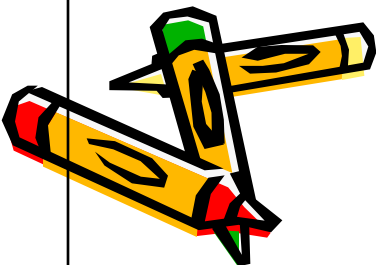
- Pořadová škála
- Grafická škála
- Likertovy škály
- Numerická škála



Hodnotící stupnice

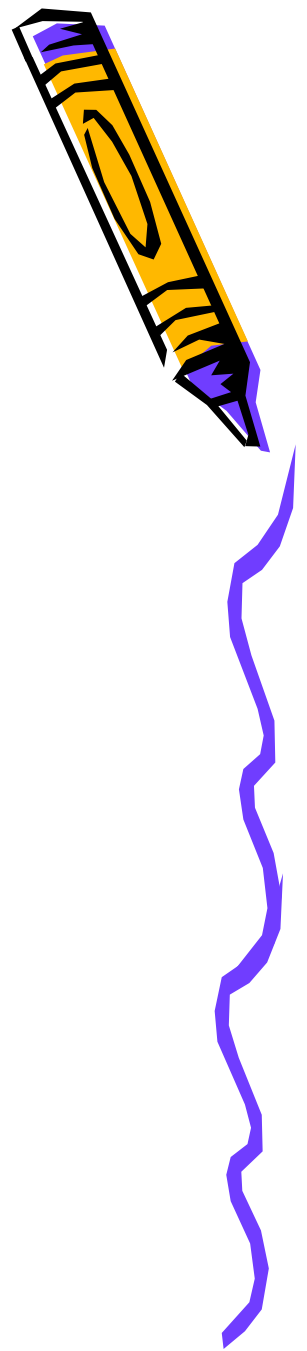


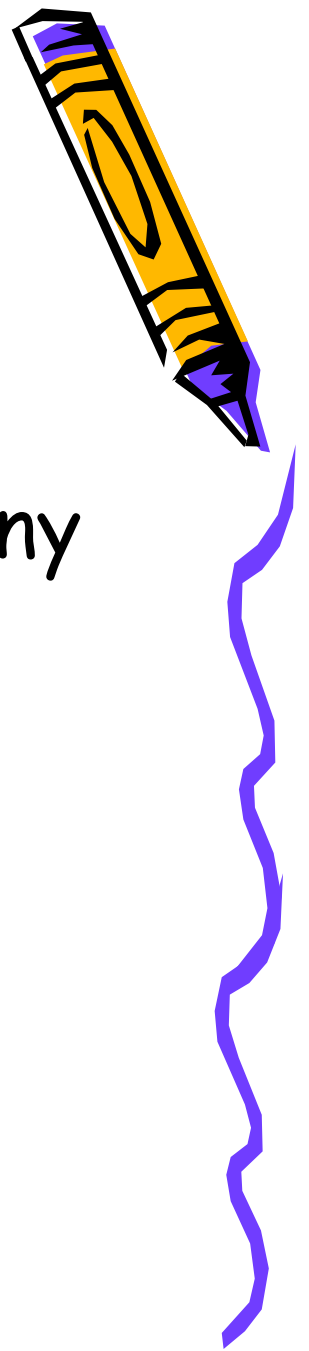
1	2	3	4	5
nikdy	výjimečně	občas	často	pravidelně
ne, neděláme to, mezi dětmi se takové chování a jednání nevyskytuje	víme o tomto projevu (situaci), ale daří se naplnit jen sporadicky, spíše náhodně	snažíme se vědomě záměr naplnit, vést děti, někdy se nám daří, ale přicházejí i situace, kdy se nedaří	již víme dobře jak věci zařídit, ale pokaždé optimálního výsledku nedosáhneme, děti se dovedou projevit žádoucím způsobem, ale ne vždy, mají svoje výkyvy	daří se nám spolehlivě dosahovat optimálních výsledků, všechny děti se uvedeným způsobem chovají vždy, takový způsob jednání je pro nás samozřejmostí a pravidlem



DOTAZNÍK

Cíl dotazníku - přesná formulace ve vztahu ke stanovenému diagnostickému problému (z něj vychází formulace otázek).





Struktura dotazníku - rozdělení na okruhy (problémy) a ty jsou naplněny položkami.

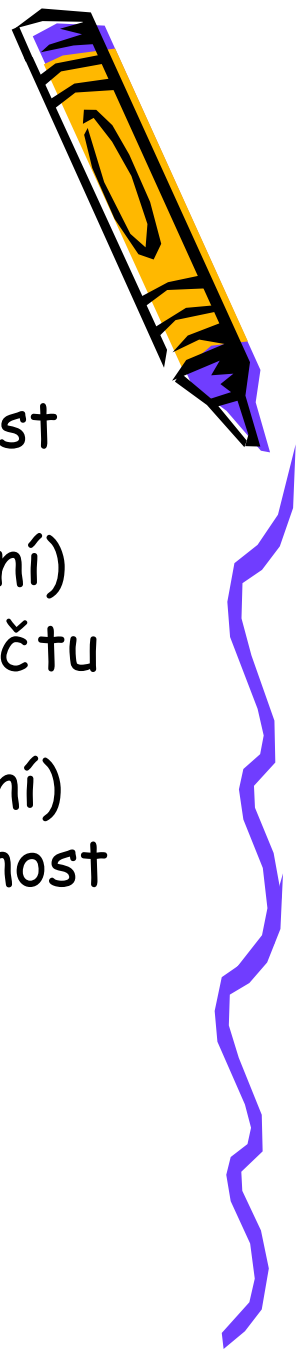
3 části - úvodní (vysvětlení cíle, vysvětlení vyplňování)

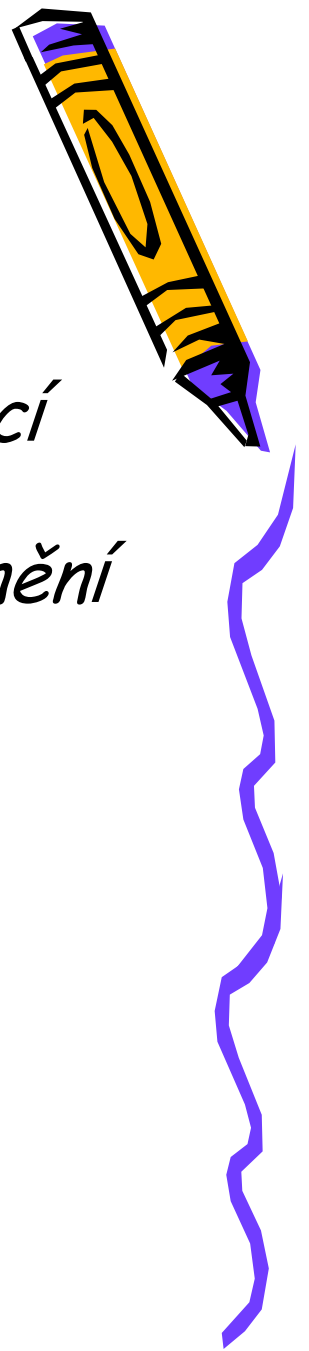
- druhá část (položky)
- třetí část



Druhy otázek (podle stupně otevřenosti):

- otevřené, nestructurované - ponechávají volnost ve vyjádřeních (umožňují hlubší proniknutí ke sledovaným jevům, obtížnější pro vyhodnocování)
- uzavřené, strukturované - výběr z určitého počtu připravených odpovědí (omezující hotovými odpověďmi, jednodušší pro vyplnění i zpracování)
- polouzavřené - nabízí varianty odpovědí + možnost doplnění vlastního vyjádření





ANAMNÉZA

„Anamnéza je jednou z metod, jejíž pomocí získáváme takové informace z uplynulého života žáka, které mohou přispět k objasnění současného stavu“ (O. Zelinková, 2003)

Anamnéza (podle zaměření):

- osobní (vývojová)
- rodinná (výchovná)





Anamnéza osobní (vývojová) :

- průběh těhotenství, porod, poporodní vývoj (hlavně těsně po porodu)
- průběh vývoje v prvních letech života (psychomotorika, řeč, nemoci, úrazy, hospitalizace, smyslová postižení, atp.)





Anamnéza rodinná:

- základní údaje (o rodině, rodičích)
- vztahy v rodině (mezi rodiči, k dítěti, k dalším členům rodiny)
- výchovný styl
- sourozenci





ROZHOVOR

- strukturovaný
- polostrukturovaný
- nestrukturovaný rozhovor, který doplňuje další metody

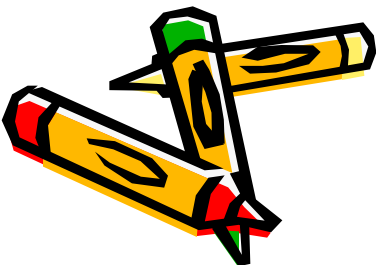
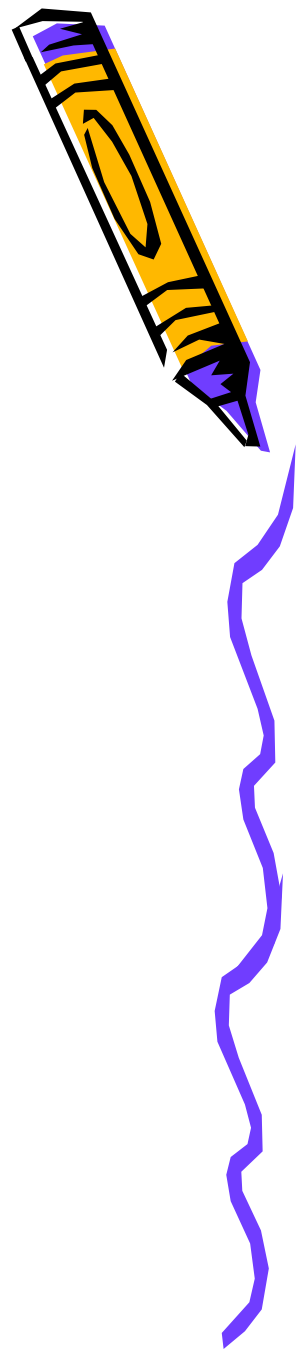


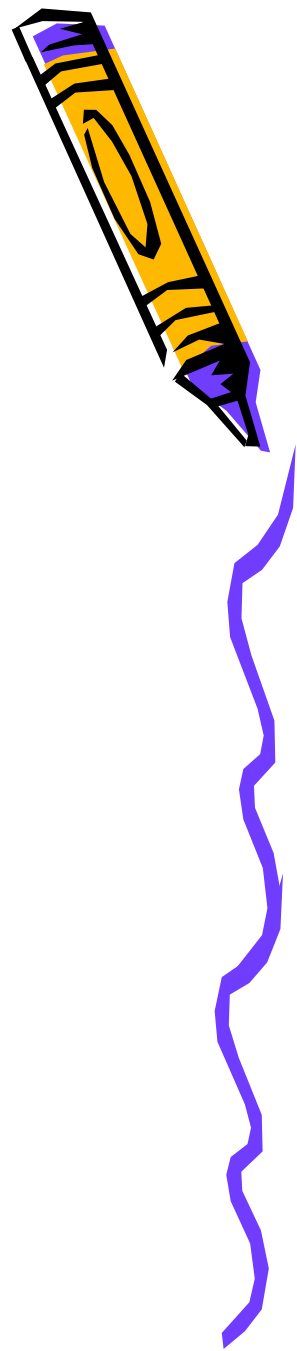
ROZBOR DĚTSKÝCH VÝTVORŮ A PRACÍ

Průběh a výsledky činnosti odráží vnitřní život a prožitky dítěte.

Doplňující metoda:

- Rozbor pracovních listů
- Rozbor výsledků herních a pracovních činností
- Rozbor kresby





Co v kresbě dětí sledovat:

- způsob řešení v daném prostoru
- úchop a držení tužky, vedení čar
- volbu tématu a zpracování
- případné disproporce
- nápadnosti v kresbě

